

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنِي يَدًا عَلَى مَنْ ظَلَمْتَنِي، وَلِسَانًا عَلَى مَنْ خَاصَمْنِي،
وَظَفَرًا بِمَنْ عَانَدْتَنِي، وَهَبْ لِي مَكْرَأً عَلَى مَنْ كَاَيَدْتَنِي

صحیفه سجادیه، بخشی از دعای مکارم الاخلاق

بارخدايا بر محمد و آلس درود فرست، و مرا بر کسی که به من ستم کند چیرگی ده، و با آن که با من به
مجادله برخیزد زبان گویا ساز، و بر آن که نسبت به من دشمنی ورزد پیروزی عنایت کن، و بر آن که مرا
می فریبد چاره سازی مرحمت فرما.

فصلنامه علمی - پژوهشی

شیعه‌شناسی

سال پانزدهم / شماره ۵۹ / پاییز ۱۳۹۶

شیعه‌شناسی فصلنامه‌ای است علمی - پژوهشی به منظور ارائه متمرکز تحقیقات
انجام شده در عرصه‌های گوناگون شیعه پژوهشی (الاهیات، تاریخ و جامعه‌شناسی
شیعیان جهان) و ارتقای آگاهی‌های علمی جوامع و گروه‌های شیعی. این نشریه
توسط مؤسسه «شیعه‌شناسی» منتشر می‌شود.

داوران مقالات این شماره

حجت‌الاسلام عباسپور / دکتر محسن الوری / دکتر محمد فولادی

دکتر محمدرضا بارانی / استاد محمد‌هادی یوسفی غروی

طبق نامه شماره ۳۰۵۵۶ مورخه ۲۳/۷/۱۳۹۰ پایگاه استنادی علوم جهان اسلام وزارت علوم،
تحقیقات و فناوری، مجله شیعه‌شناسی ضریب تأثیر «IF» دارد.

این نشریه در پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی به نشانی www.sid.ir
و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام به نشانی www.isc.gov.ir نمایه می‌شود.

یادآوری

- ✓ لازم است پژوهشگران و نویسنده‌گان محترم به منظور سهولت ارزیابی، آماده‌سازی و چاپ مقالات، نکات مندرج در ذیل را رعایت کنند:
۱. مقاله ارسالی در نشریه‌ای دیگر به چاپ نرسیده یا برای چاپ ارسال نشده باشد.
  ۲. متن مقاله به زبان فارسی باشد.
  ۳. مقاله فرستاده شده تحقیقی، مستند و مسأله‌محور باشد.
  ۴. متن مقاله تایپ شده در نرم‌افزار word (ترجیحاً با قلم «کریم» اندازه ۱۵ و حاشیه ۲ سانتی‌متر از چهار طرف)، از طریق سامانه (shiiestudies.com) ارسال شود.
  ۵. حجم مقاله (با در نظر گرفتن حاشیه ۲ سانتی‌متر از چهار طرف) حداکثر از ۲۰ صفحه فراتر نرود (حدوداً ۹,۰۰۰ کلمه).
  ۶. مشخصات کامل نویسنده/ نویسنده‌گان به همراه نشانی کامل، شماره تلفن تماس و درجه علمی ذکر شود.
  ۷. دست کم یکی از نویسنده‌گان درجه علمی «استادیار» و یا بالاتر داشته باشد. و نفر دوم حتماً باید دانشجوی دکتراً باشد و مقاله بیش از دو نویسنده نداشته باشد.
  ۸. شیوه‌نامه فصلنامه به دقت رعایت شود.
- نویسنده‌گان محترم به نکات ذیل توجه داشته باشند:
۱. در این فصلنامه، مقالاتی انتشار می‌یابد که در یکی از عرصه‌های الاهیات، تاریخ و جامعه‌شناسی **شیعیان جهان** تگاشته شده باشد.
  ۲. فصلنامه حق رد یا قبول و ویراستاری مقالات را دارد.
  ۳. مقالات دریافتی توسط داوران بررسی و پس از تأیید نهایی، برای چاپ آماده می‌گردد.
  ۴. فصلنامه حداکثر تا دو ماه پس از دریافت مقاله، نتیجه اولیه را به نویسنده اطلاع می‌دهد.
  ۵. مقالات چاپ شده صرفاً بیانگر دیدگاه نویسنده/ نویسنده‌گان آنهاست.

شیوه‌نامه

- الف • عنوان مقاله: ناظر به موضوع تحقیق باشد و به صورت کوتاه و رسا درج گردد.
- ب • مشخصات نویسنده: نام و نام خانوادگی نویسنده/ نویسنده‌گان به همراه رتبه علمی و نام دانشگاه ذکر شود.
- ج • چکیده: قریب ۱۰۰-۱۵۰ کلمه به زبان فارسی (و در صورت امکان، به زبان انگلیسی و عربی) به گونه‌ای که نمایانگر شرح مختصر و جامعی از محتویات نوشتار شامل بیان مسئله، هدف، ماهیت پژوهش و نکته‌های مهم نتیجه بحث باشد.
- د • کلیدواژه‌ها: حداکثر تا ۶ واژه از میان کلماتی که نقش نمایه و فهرست را ایفا کند و کار جست‌وجوی الکترونیکی را آسان سازد.
- ه • مقدمه: به هدف پژوهشگر از پژوهش و انتشار آن و نیز به زمینه‌های قبلی پژوهش و ارتباط آنها با موضوع نوشتار به صورت واضح اشاره کند.
- و • بدنه اصلی مقاله:
۱. بدنه مقاله شامل متن اصلی و بندهای مجزاً بوده، به گونه‌ای که هر بند حاوی یک موضوع مشخص باشد.

۲. هر دسته از موضوعات مرتبط، در ذیل یک عنوان خاص قرار گیرد.
۳. هر دسته از عناوین، ذیل عنوان کلی تر قرار گیرد، به نوعی که مجموعه مقاله از یک شاكله منسجم برخوردار بوده و تأثیر مطالب در آن رعایت شده باشد.
۴. معادل لاتین اسمی و اصطلاحات مهجور، مقابله عبارت و داخل پرانتز درج گردد.
۵. در مواردی که مطلبی عیناً از منبعی نقل می‌شود، ابتدا و انتهای مطلب گیومه («») قرار داده شود. نقل به مضمون نیازی به درج گیومه ندارد.
۶. هر مطلب نقل شده باید به منبعی ارجاع داده شود.
۷. به جای ذکر مراجع در پاورپوینت یا پایان هر مقاله، در پایان هر نقل قول مستقیم یا غیرمستقیم، مرجع مورد نظر در داخل پرانتز و عیناً بدین صورت ذکر شود: نام خانوادگی مؤلف، سال انتشار، شماره جلد، شماره صفحه؛ مانند (حسینی، ۱۳۸۸، ج. ۴، ص. ۹).
- ۱-۷. در صورتی که نام خانوادگی مؤلف، مشترک باشد باید نام او هم ذکر شود.
- ۲-۷. در صورتی که از نویسنده مورد نظر در یک سال، دو اثر یا بیشتر منتشر شده و در مقاله استفاده شده است با آوردن حروف الفبا بعد از سال انتشار، میان دو اثر تفکیک صورت گیرد.
- ۳-۷. اگر از یک نویسنده بیش از یک اثر ذکر شده است اتناند به منبع مزبور بدین صورت باشد: (نام خانوادگی، سال انتشار اثر اول، شماره صفحه و سال انتشار اثر دوم، شماره صفحه)
- ۴-۷. در صورتی که به دو اثر با مؤلفان متفاوت ارجاع داده شده است به این صورت به آن دو اشاره گردد: (نام خانوادگی، سال انتشار، شماره صفحه / نام خانوادگی، سال انتشار، شماره صفحه)
- ۵-۷. اگر مؤلفان یک اثر بیش از سه نفرند، فقط نام خانوادگی یک نفر درج شود و با ذکر واژه «دیگران» به سایر مؤلفان اشاره گردد.
۸. نتیجه: قریب ۱۰۰-۲۰۰ کلمه، شامل جمع‌بندی و خلاصه‌ای از مهم‌ترین مسائلی باشد که نویسنده آنها را در مقاله‌اش به طور مستند، شرح و بسط داده است.
۹. فهرست منابع: کتب و مقالاتی که نویسنده در مقاله‌اش به آنها استناد نموده و یا از آنها مطلبی نقل کرده است در پایان مقاله و در صفحه‌ای جداگانه، بر اساس نام خانوادگی به ترتیب حروف الفبا بدین صورت تنظیم گردد:
۱. کتاب: نام خانوادگی، نام، عنوان کتاب، نام مترجم / مصحح، نوبت چاپ، محل نشر، ناشر، سال انتشار.
  ۲. مقاله: نام خانوادگی، نام، «عنوان مقاله»، نام مجله، شماره مجله، سال انتشار.
  ۳. پایان‌نامه: نام خانوادگی، نام، «عنوان پایان‌نامه»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد / دکتری، رشته، دانشکده، دانشگاه، سال دفاع.
  ۴. منابع الکترونیکی: نام خانوادگی، نام، «نام مقاله»، نشانی اینترنتی.
  ۵. منابع نامشخص: در صورت تألیف توسط مرکز یا مؤسسه، نام آن ذکر شود، و در غیر این صورت، ذکر نشانی با نام اثر آغاز گردد.
  ۶. عدم استفاده از منابعی که تاریخ نشر، محل نشر و نام ناشر ندارند.

فهرست مطالب

■ تحلیلی بر تاریخ نذورات آستان قدس رضوی از صفویه تا قاجاریه ۷	دکتر پیمان ابوالبشری / دکتر آمنه ابراهیمی
■ بررسی موقوفات زنان شیعی شهرستان بیجار در دوره قاجاریه ۲۹	جمشید منتسلو / دکتر شهربانو دلبری
■ اندیشه سیاسی علمای شیعه در اواخر سده دوازدهم هجری (با تکیه بر اندیشه شیخ یوسف بحرانی و علامه وحید بهبهانی) ۵۳	دکتر زهرا عبدی
■ وضعیت و نقش دولت ادریسیان در تمدن اسلامی ۷۹	دکتر محمدحسین دانشکیا
■ بازشناسی هویت جغرافیایی و تاریخی رود فرات (با تأکید بر واقعه عاشورا) ۱۰۹	دکتر شهربانو دلبری
■ تطورشناسی حدیث مطلق امام حسن مجتبی <small>علیه السلام</small> در منابع شیعه ۱۴۵	دکتر حسین مرادی نسب
■ نمادهای حماسه عاشورا در شعر معاصر پارسی و عرب ۱۷۳	دکتر عزیزالله سalarی

